

COARNAȚI DE CONTROL
AL MINISTRULUI FINANȚEILOR
SUALEARE NR. 27 / I.I.
DATA 28.05.2014

GUVERNUL ROMÂNIEI

SINTEZA

Raportului de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în legătură cu atribuirea, încheierea, modificarea și executarea contractului privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Modernizare DN 67C Bengești – Sebeș, km 0+000 – km 148+414” („Transalpina”)

Din dispoziția domnului Prim - Ministru, Corpul de control al primului-ministru a efectuat un control la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. (C.N.A.D.N.R. S.A.) în legătură cu respectarea dispozițiilor legale cu ocazia atribuirii, încheierii, modificării și executării contractului de lucrări privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Modernizare DN 67C Bengești – Sebeș, km 0+000 – km 148+414” și în legătură cu respectarea dispozițiilor legale cu ocazia efectuării cheltuielilor aferente acestui contract.

I. Despre obiectivul de investiții „Transalpina”

A. Drumul național 67C Bengești – Sebeș (denumit în continuare „Transalpina”) are o lungime totală de 148,414 km, este situat în partea de centru-vest a României și traversează județele Gorj, Vâlcea și Alba.

B. Valoarea totală pentru investiția „Transalpina” a fost stabilită la 1.229.504.000 RON, cu TVA (echivalentul a 346.593.000 EUR, cu TVA, la data de 21.07.2008), în baza studiului de fezabilitate din anul 2007, avizat de Consiliul tehnic-economic de avizare al Ministerului Transporturilor, la data de 30.06.2008.

În structura devizului general aferent avizului **nu au fost prevăzute sume aferente costurilor de finanțare.**

II. Despre demersurile conducerii C.N.A.D.N.R. S.A. pentru finanțarea unor contracte de achiziție publică în sistem „credit-furnizor”

A. La data de 18.01.2008, directorul general adjunct al C.N.A.D.N.R. S.A., DUICĂ Cristian, a solicitat Direcției achiziții publice inițierea procedurii de atribuire a unui contract de achiziție publică, finanțat în sistem „credit-furnizor”, având ca obiect lucrări de modernizare a drumului național „*Transalpina*”, cu toate că **obiectivul de investiții nu era cuprins în Programul achizițiilor publice pe anul 2008 și nu erau identificate sursele de finanțare**.

Direcția achiziții publice nu a dat curs acestei solicitări întrucât aceasta **s-a realizat fără întocmirea documentelor de fundamentare obligatorii pentru inițierea procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică**.

B. În urma propunerii formulate de către conducerea executivă a C.N.A.D.N.R. S.A., pentru **atribuirea contractului de modernizare a drumului național „*Transalpina*” și urmărirea executării acestuia exclusiv de către Direcția regională de drumuri și poduri (D.R.D.P.) Craiova**, Consiliul de administrație al C.N.A.D.N.R. S.A. a aprobat, prin Hotărârea nr. 2/10.03.2008, **trecerea drumului național DN 67C din administrarea D.R.D.P. Cluj în administrarea D.R.D.P. Craiova**,

C. Cu toate că, prin Hotărârea Adunării generale a acționarilor C.N.A.D.N.R. S.A. nr. 4/09.04.2008, s-a aprobat „(...) introducerea în lista de investiții și în programul multianual de investiții” a lucrărilor la 3 obiective de investiții, până la data de 31.12.2013, la nivelul C.N.A.D.N.R. S.A. **au fost finanțate lucrări de construcție în sistemul „credit-furnizor” numai pentru obiectivul de investiții „*Transalpina*”**.

III. Despre încălcarea dispozițiilor legale cu ocazia desfășurării procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică pentru proiectarea și execuția obiectivului de investiții „*Transalpina*”

A. Ca urmare a dispozițiilor conducerii C.N.A.D.N.R. S.A., procedura de atribuire a contractului de achiziție publică pentru proiectarea și execuția obiectivului de investiții „*Transalpina*” a fost derulată de D.R.D.P. Craiova.

B. În *Nota justificativă privind stabilirea criteriilor de atribuire*, înregistrată cu nr. 8249/24.04.2008, s-a consemnat faptul că drumul național „*Transalpina*” este un drum cu „*trafic ridicat*”, deși, în urma ultimului recensământ de trafic realizat de C.N.A.D.N.R. S.A. în anul 2005, acesta a fost încadrat ca **drum național secundar, cu o intensitate a traficului redusă**.

C. Valoarea estimată a contractului de achiziție publică a fost determinată la suma de **883.311.540,34 RON, fără TVA (echivalentul sumei de 247.856.653,11 EUR, fără TVA la data de 22.04.2008) din care valoarea pentru construcții și montaj a fost de **859.605.821,88 RON**, fără TVA. Aceste valori nu prevedea sume aferente costurilor de finanțare.**

Reprezentanții autorității contractante C.N.A.D.N.R. S.A. - D.R.D.P. Craiova au estimat valoarea contractului de achiziție publică **fără a respecta regula de estimare a valorii contractului de achiziție publică** prevăzută la art. 25 alin. (1) din *O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, cu modificările și completările ulterioare, **întrucât aceștia nu au estimat și nu au luat în calcul costurile de finanțare.**

D. În cadrul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică au fost depuse oferte de către societatea SHAPIR STRUCTURES 1991 Ltd din Israel și de către societatea ROMTRADE S.R.L. din România.

Comisia de evaluare a ofertelor a declarat inacceptabilă și neconformă oferta depusă de către societatea SHAPIR STRUCTURES 1991 Ltd, în valoare totală de **250.000.000 EUR, fără TVA, din care suma de **90.020.792 EUR**, fără TVA, reprezentând costurile aferente „*creditalui-furnizor*”.**

Comisia de evaluare a ofertelor a desemnat câștigătoare oferta prezentată de către societatea ROMTRADE S.R.L., în valoare totală de **1.231.210.293,41 RON, fără T.V.A. (echivalentul a 345.476.820,64 EUR, fără TVA, la data de 22.04.2008), din care un procent de 38,36 % a reprezentat costul „*creditalui-furnizor*”, care a avut valoarea de **472.287.066,13 RON**, respectiv de **132.523.448,60 EUR**.**

IV. Despre neconformitatea unor documente depuse de către societatea ROMTRADE S.R.L. în cadrul ofertei financiare, declarată câștigătoare

A. Reprezentanții societății ROMTRADE S.R.L. au depus în cadrul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Transalpina”, documentul „*Oferta Indicativă*” din data de **20.06.2008, diferit ca formă și conținut de documentul emis de Raiffeisen Bank S.A. la aceeași dată (transmis Corpului de control al primului-ministru de Raiffeisen Bank S.A. cu adresa nr. 20/18.02.2014), având modificate paragrafele „Valoare totală a BO” și „Evidențiată prin” din pagina a doua a documentului original, emis de Raiffeisen Bank S.A.**

Prin aceeași adresă, Raiffeisen Bank S.A. a comunicat Corpului de control al primului-ministru faptul că documentul „*Oferta Indicativă*” din data de 20.06.2008, nu a fost emis de Raiffeisen Bank S.A. în forma și conținutul prezentat, dar că acesta conține părți dintr-un alt document pe care banca l-a prezentat societății ROMSTRADE S.R.L.

Totodată, reprezentanții Raiffeisen Bank S.A. au precizat faptul că includerea documentului „*Oferta Indicativă*” în propunerea finanțară nu le-a fost comunicată de către societatea ROMSTRADE S.R.L. și nu au avut cunoștință de conținutul și forma în care acest document a fost depus în cadrul procedurii de atribuire.

B. Modificările celor două paragrafe ale documentului „*Oferta Indicativă*” au fost realizate pentru a corespunde cerințelor caietului de sarcini, respectiv:

➤ Prin modificarea paragrafului „Valoare totală a BO”, reprezentanții societății ROMSTRADE S.R.L. au urmărit să demonstreze autorității contractante faptul că societatea are acces la o sumă de până la 390.000.000 EUR pentru finanțarea în sistem „credit-furnizor” a lucrărilor, în condițiile în care, prin documentul emis la data de 20.06.2008, Raiffeisen Bank S.A. s-a oferit, de principiu, să acorde finanțare în quantum de până la 248.000.000 EUR, fără ca banca să își asume obligații ferme în vederea asigurării finanțării.

➤ Prin modificarea paragrafului „Evidențiată prin”, în sensul incluziei mențiunii că „scadența Biletelor la Ordin va fi între anii 2011-2015”, reprezentanții societății ROMSTRADE S.R.L. au urmărit îndeplinirea cerinței stabilite în mod expres de către autoritatea contractantă în documentația de atribuire cu privire la includerea în acordul de principiu al băncii finanțatoare a datelor privind perioada de grație a rambursării creditului.

C. Membrii comisiei de evaluare a ofertelor au acceptat documentul „*Oferta Indicativă*” din data de 20.06.2008, inclus în propunerea finanțară a societății ROMSTRADE S.R.L. deși acesta nu îndeplinea criteriile de calificare stabilite de către autoritatea contractantă în documentația de atribuire, deoarece:

➤ Contra cerințelor documentației de atribuire, documentul nu a reprezentat „*un angajament al băncii de a finanța o tranzacție*”, ci doar o ofertă comercială, aspect precizat de Raiffeisen Bank S.A. pe prima pagină a documentului;

➤ Din conținutul documentului nu a rezultat care a fost dobânda practicată propusă pentru finanțarea execuției lucrărilor și nici care a fost costul total al finanțării, așa cum s-a prevăzut în fișa de date a achiziției.

V. Despre aprobarea, cu încălcarea dispozițiilor legale, a rezultatului procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică pentru proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Transalpina”

A. La solicitarea D.R.D.P. Craiova, prin Hotărârile nr. 9/29.07.2008 și nr. 10/20.08.2008, Consiliul de administrație al C.N.A.D.N.R. S.A. a aprobat valoarea totală a contractului de lucrări în quantum de 1.231.210.293,41 RON fără T.V.A., ce conținea „*inclusiv costul creditului furnizor în sumă de 472.287.066,13 RON*”, precum și utilizarea, „(...) ca instrument de plată, în derularea contractului ce urmează a fi încheiat, a biletului la ordin”, în condițiile în care:

➤ Prin Hotărârea nr. 4/09.04.2008, Adunarea generală a acționarilor C.N.A.D.N.R. S.A. a aprobat includerea obiectivului de investiții „Transalpina” în programul multianual de investiții, **cu valoarea totală a contractului de execuție de 1.022.930.928 RON, fără TVA, care nu conținea costuri de finanțare (costul „creditului-furnizor”)**.

➤ Aceste hotărâri ale Consiliului de administrație al C.N.A.D.N.R. S.A. au fost emise cu încălcarea prevederilor Hotărârii Adunării generale a acționarilor nr. 1/20.02.2008, potrivit cărora, „(...) competența de aprobare a încheierii contractelor revine Consiliului de Administrație de la 40.000 euro la următoarele plafoane valorice: - pentru lucrări: 5.000.000 euro (...)" [subl.ns].

Având în vedere valoarea contractului de lucrări, încheierea acestuia trebuia aprobată de către Adunarea generală a acționarilor C.N.A.D.N.R. S.A. și nu de către Consiliul de administrație al C.N.A.D.N.R. S.A.

B. Cu toate că aprobarea contractului de lucrări revenea adunării generale a acționarilor, membrii acesteia nu au avut cunoștință despre stadiul derulării procedurii, anterior întocmirii de către autoritatea contractantă a raportului procedurii și anterior comunicării rezultatului acesteia către participanți, la data de 31.07.2008.

C. Adunarea generală a acționarilor C.N.A.D.N.R. S.A. a luat act de *Nota de fundamentare referitoare la procedura de achiziție publică*, întocmită de autoritatea contractantă, prin Hotărârea nr. 9/20.08.2008. Ulterior, printr-o erată întocmită de către reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A., Hotărârea nr. 9/20.08.2008 a fost completată cu mențiunea referitoare la aprobarea notei de fundamentare. Modificarea a fost transmisă către D.R.D.P. Craiova cu adresa nr. 17/26.08.2008.

Prin urmare, modificarea conținutului Hotărârii nr. 9/20.08.2008 a Adunării generale a acționarilor, s-a realizat cu încălcarea principiului simetriei actelor juridice (nefiind emisă de Adunarea generală a acționarilor) și a prevederilor

Statutului C.N.A.D.N.R. S.A. aprobat prin O.U.G. nr. 84/2003, cu modificările și completările ulterioare.

VI. Despre finanțarea lucrărilor prin sistemul „credit-furnizor”

A. Noțiunea de „credit-furnizor” a fost definită la art. 2.1 pct. g din contractul de lucrări nr. 617/05.09.2008 ca fiind creditul „(...) prin care executantul realizează lucrările (...) cu plata amânată pe baza împrumutului în bani pe care îl primește de la o bancă, pe o perioadă determinată sau a disponibilităților de care dispune” [subl.ns].

B. La data de 05.09.2008, reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A. - D.R.D.P. Craiova și reprezentantul legal al societății ROMSTRADE S.R.L. au încheiat contractul de lucrări nr. 617 pentru proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Transalpina”, în sistem de finanțare „credit-furnizor”, prețul contractului fiind de **1.231.210.293,41 RON, fără TVA**, respectiv 345.476.820,64 EUR, format din valoarea execuției și proiectării (758.923.227,28 RON, fără TVA) și din costul „**creditului-furnizor**” (**472.287.066,13 RON**).

C. Indicatorii tehnico-economi ai obiectivului de investiții „Transalpina” au fost aprobați prin **H.G. nr. 1141/2008**, intrată în vigoare la data de **02.10.2008**, după încheierea de către C.N.A.D.N.R. S.A. - D.R.D.P. Craiova a contractului cu **societatea ROMSTRADE S.R.L.**

Valoarea totală a investiției, menționată în devizul general aferent avizului Consiliului tehnico-economic de avizare al Ministerului Transporturilor, în devizul general aferent avizului Consiliului Interministerial de Avizare Lucrări Publice de Interes Național și Locuințe și în studiul de fezabilitate, **a fost în quantum de 1.022.931.000 RON, fără TVA (1.229.504.000 RON, cu TVA)** și nu conținea sume aferente costului de finanțare.

D. Potrivit prevederilor contractului de lucrări, **societatea ROMSTRADE S.R.L.** avea obligația să asigure „**creditul-furnizor**” pentru executarea contractului. Totodată, **C.N.A.D.N.R. S.A. – D.R.D.P. Craiova** avea obligația să ramburseze creditul în termen de 5 ani, începând cu anul 2011, în rate trimestriale egale, în acest scop contractul fiind inclus în *Programul multianual de investiții* al C.N.A.D.N.R. S.A., urmând a fi finanțat din **veniturile proprii ale Companiei**.

E. La contractul de lucrări nr. 617/05.09.2008 nu au fost anexate documente care să ateste susținerea financiară a societății ROMSTRADE S.R.L., respectiv contract de împrumut încheiat cu o bancă finanțatoare sau alte documente din

care să rezulte existența mijloacelor financiare necesare pentru finanțarea lucrărilor, nerezultând astfel care erau „*condițiile de finanțare*”.

VII. Despre modificarea clauzelor contractului de lucrări referitoare la modalitatea de plată, în raport de interesele economico-financiare ale societății ROMTRADE S.R.L.

A. Reprezentanții D.R.D.P. Craiova au modificat documentația de atribuire, respectiv prevederile referitoare la modalitatea de plată din contractul-cadru inclus în documentația de atribuire, prin introducerea, în contractul de lucrări încheiat cu societatea ROMTRADE S.R.L., a unor clauze noi, referitoare la acceptarea biletului la ordin ca instrument de plată și la emiterea acestor bilete la ordin în moneda EUR, cu plata lor la cursul de schimb valutar EUR/RON valabil la data la care acestea erau achitate.

B. Modificările au fost realizate de către reprezentanții D.R.D.P. Craiova cu încălcarea principiilor tratamentului egal și al transparenței, prevăzute la art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, la recomandarea conducerii C.N.A.D.N.R. S.A., transmisă prin adresa nr. 93/16486/03.09.2008, cu 2 zile înainte de încheierea contractului. Adresa menționată a fost semnată de DEBUCEAN Dorin Gavril, directorul general al C.N.A.D.N.R. S.A., de GOGA Alin, directorul Direcției juridice și de către o persoană, fără a se preciza numele în clar, pentru MAȘALA Ionuț, directorul finanțier al C.N.A.D.N.R. S.A.

Prin aceste completări aduse contractului-cadru, autoritatea contractantă a modificat documentația de atribuire conform conținutului ofertei depuse de către societatea ROMTRADE S.R.L., în raport de interesele economico-financiare ale acestui operator economic.

Aceste modificări au fost efectuate după finalizarea procedurii de atribuire și încheierea raportului procedurii, nefiind aduse la cunoștința operatorilor economici care au achiziționat documentația de atribuire.

VIII. Despre modificarea contractului de lucrări încheiat cu societatea ROMTRADE S.R.L., prin acte adiționale

A. Prin actul adițional nr. 1/03.12.2009 la contractul de lucrări încheiat cu societatea ROMTRADE S.R.L., au fost modificate, în principal, clauzele contractuale referitoare la modalitatea de finanțare a lucrărilor stabilită inițial, în sensul completării acestora cu sintagma „*prin transferuri de la bugetul de stat*”, fiind astfel consemnată în contractul de lucrări posibilitatea finanțării de la bugetul de stat a

„restului de executat” la data de 03.12.2009, în conformitate cu prevederile H.G. nr.1141/2008.

Prin plata integrală de la bugetul de stat a contravalorii lucrărilor rămase de executat la data de 03.12.2009, **C.N.A.D.N.R. S.A.** urma să nu mai achite alte **costuri de finanțare** în afara costului de finanțare aferent valorii lucrărilor executate până la data de 03.12.2009, care a fost în quantum de **230.198.245,21 RON** (reprezentând **54.667.689,34 EUR**).

B. În urma încheierii **actului adițional nr. 4/16.09.2011**, ce a avut ca obiect **modificarea valorii totale a contractului** încheiat cu societatea ROMSTRADE S.R.L., costurile de construcție, montaj și proiectare au crescut cu **41.529.567,58 RON**, fără TVA, iar **costul „creditului-furnizor”** a scăzut cu **104.392.887,24 RON** față de valoarea din contractul inițial, ca urmare a achitării unei părți din contract de la bugetul de stat și diminuării perioadei de scadență a biletelor la ordin.

C. Prin încheierea **actului adițional nr. 5/24.04.2012**, achizitorul **C.N.A.D.N.R. S.A. – D.R.D.P. Craiova** a fost înlocuit cu **C.N.A.D.N.R. S.A.**, ca urmare a Deciziei nr. 160/09.02.2012, emisă de directorul general al Companiei, în care s-a menționat faptul că a fost constată derularea într-un „*mod defectuos*” a contractului de către D.R.D.P. Craiova.

Actul adițional nr. 5/24.04.2012 a avut ca obiect **executarea unor lucrări suplimentare** în valoare totală de **110.254.629,40 RON**, fără TVA. Termenul de finalizare a lucrărilor a fost prelungit până la data de 31.10.2012, stabilindu-se, totodată, o perioadă de 6 ani pentru rambursarea creditului (în loc de 5 ani, aşa cum fusese stabilit inițial), începând cu anul 2011.

IX. Despre realizarea lucrărilor fără respectarea condițiilor de autorizare a executării acestora

A. Pentru tronsonul de drum „**km 39+800 – km 67+400**” (aflat pe teritoriul administrativ al județului Vâlcea) și pentru tronsonul de drum „**km 67+400 – km 148+414**” (aflat pe teritoriul administrativ al județului Alba), reprezentanții societății **ROMSTRADE S.R.L.** au executat lucrări după data expirării perioadelor de valabilitate a autorizațiilor de construire, emise de Consiliul Județean Vâlcea și Consiliul Județean Alba.

Prin aceste activități, reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A., în calitate investitor și reprezentanții societății ROMSTRADE S.R.L., în calitate de executant al lucrărilor la obiectivul de investiții „*Transalpina*”, au încălcat dispozițiile art. 1 alin. (1) din *Legea nr.*

50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Reprezentanții D.R.D.P. Craiova, respectiv cei ai C.N.A.D.N.R. S.A., au emis ordine de reluare a lucrărilor la acest obiectiv de investiții după data expirării perioadei de valabilitate a autorizațiilor de construire.

B. După expirarea perioadei de valabilitate a autorizației de construire, organele de control ale Inspectoratului de Stat în Construcții din cadrul structurii teritoriale Alba au efectuat controale pentru verificarea calității lucrărilor în faze determinante, ocazie cu care au constatat și au consemnat în procesele-verbale încheiate faptul că au fost asigurate condițiile de continuare a execuției lucrărilor și au autorizat continuarea acestora.

X. Despre executarea lucrărilor în lipsa unui acord de mediu

A. Lucrările la obiectivul de investiții „Transalpina” au fost executate fără emiterea acordului de mediu de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

B. Agenția Națională pentru Protecția Mediului a precizat, în adresa nr. 1/729/EM/02.04.2014, transmisă Corpului de control al primului-ministru, faptul că acest proiect, „ce traversează o serie de arii naturale protejate de interes comunitar – rețeaua Ecologică Natura 2000, (...) trebuia supus evaluării de impact înainte de începerea lucrărilor (...). [subl.ns.]

După emiterea de către Consiliile județene Gorj, Vâlcea și Alba, în regim de urgență, a autorizațiilor de construire pentru tronsoanele de drum aflate pe teritoriul administrativ al acestor județe, **reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A. nu au îndeplinit obligația obținerii acordului de mediu, pe parcursul executării lucrărilor efectuate la acest obiectiv de investiții**, conform dispozițiilor art. 21 lit. b) din *Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor art. 21 lit. b) din *Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, cu modificările și completările ulterioare, **C.N.A.D.N.R. S.A., în calitate de investitor, avea obligația obținerii „(...) acordurilor și a avizelor prevăzute de lege, precum și a autorizației de construire”**. [subl.ns]

Solicitarea de emitere a acordului de mediu a fost respinsă de Agenția Națională pentru Protecția Mediului, deoarece reprezentanții instituției au constatat, cu ocazia efectuării vizitei de amplasament, că „*(...) proiectul era realizat în proporție de 80%*” iar evaluarea impactului asupra mediului **nu s-a putut desfășura „după realizarea investiției”** [subl.ns].

C. La data de 05.10.2012, C.N.A.D.N.R. S.A. a dispus suspendarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Transalpina”, până la rezolvarea situației referitoare la obținerea unei noi autorizații de construire.

XI. Despre nerrespectarea prevederilor legale în legătură cu numirea dirigintilor de șantier și îndeplinirea defectuoasă de către aceștia a sarcinilor și obligațiilor

A. Dirigintii de șantier, respectiv DINA Ion, ANDRIȚOIU Ion și TUDOR Marin, **au fost numiți** prin decizii ale directorului regional al D.R.D.P. Craiova **ulterior emiterii ordinelor de începere a lucrărilor** la obiectivul de investiții „Transalpina”. Aceștia au semnat inclusiv situația de lucrări corespunzătoare lunii octombrie 2008, cu toate că, în perioada respectivă, nu dețineau calitatea de diriginte de șantier.

Astfel, reprezentanții D.R.D.P. Craiova au încălcăt dispozițiile art. 21 lit. d) din *Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora aveau obligația să asigure verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcții pe tot parcursul acestora.

B. Dirigintii de șantier și-au îndeplinit în mod defectuos sarcinile și obligațiile stabilite prin dispozițiile actelor normative specifice și prin deciziile directorului regional al D.R.D.P. Craiova, cu ocazia supravegherii execuției lucrărilor, fiind sancționați de către organele de control din cadrul structurilor teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții.

În perioada 2010-2011, structurile de control din cadrul C.N.A.D.N.R. S.A. și Ministerului Transporturilor au constatat faptul că **DINA Ion și TUDOR Marin au certificat, în vederea decontării, situații de lucrări neexecutate și materiale achiziționate**, aspecte cu privire la care reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A. au sesizat Direcția Națională Anticorupție.

C. În perioada executării contractului de lucrări, DINA Ion, ANDRIȚOIU Ion și TUDOR Marin au avut atât calitatea de angajați ai D.R.D.P. Craiova, cât și calitatea de diriginte de șantier pentru supravegherea execuției lucrărilor la obiectivul de investiții „Transalpina”.

Prin deciziile directorului regional al D.R.D.P. Craiova de numire ca diriginti de șantier, **celor 3 angajați li s-au stabilit suplimentar, față de atribuțiile din fișa postului, sarcini specifice dirigintilor de șantier**, care, potrivit actelor normative în vigoare și având în vedere dimensiunea obiectivului de investiții, au necesitat prezența dirigintilor de șantier la obiectiv pe întreaga perioadă de execuție a lucrărilor.

XII. Despre nerrespectarea de către societatea ROMSTRADE S.R.L. a prevederilor contractuale referitoare la constituirea garantiei de bună execuție pentru lucrările executate

A. Având în vedere prevederile art. 13.1 din contractul de lucrări, modificat prin actul adițional nr. 1, potrivit cărora executantul lucrarilor avea posibilitatea constituirii garantiei de bună execuție prin orice instrument de garantare emis, în condițiile legii, de o societate bancară sau de o societate de asigurări, societatea ROMSTRADE S.R.L. a constituit garantia de bună execuție pentru lucrările executate la obiectivul de investiții „Transalpina” prin polițe privind asigurarea de garanție de bună execuție, pentru o parte dintre acestea fiind emise și scrisori de garanție de bună execuție.

Toate polițele privind asigurarea de garanție de bună execuție și scrisorile de garanție de bună execuție **au fost emise în beneficiul C.N.A.D.N.R. S.A. de Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A., în perioada 06.07.2011 – 02.08.2012.**

B. Reprezentanții societății ROMSTRADE S.R.L. au încălcătat prevederile art. 13 din contractul de lucrări nr. 617/05.09.2008, modificat prin acte adiționale, deoarece **aceștia nu au mai constituit garantia de bună execuție pentru suma totală de 93.930.037,02 RON**, după expirarea scadenței, la data de 30.11.2012, pentru un număr de 4 polițe privind asigurarea de garanție de bună execuție emise anterior în acest scop.

C. Reprezentantul societății ROMSTRADE S.R.L., împreună cu reprezentanții Societății de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A., au încheiat polițele privind asigurarea de garanție de bună execuție nr. 2130/23.04.2012, nr. 2318/29.05.2012, nr. 2505/11.07.2012 și nr. 2570/02.08.2012, consemnând în cuprinsul acestora și în Condițiile generale de asigurare, anexate la acestea, faptul că „*prima de asigurare se achită integral și anticipat (...)*”, creând, astfel, convingerea reprezentanților C.N.A.D.N.R. S.A., semnatari ai polițelor, ca reprezentanți ai beneficiarului, că asiguratul a îndeplinit obligația achitării primei de asigurare și că aceste polițe sunt valabile.

Cu adresa nr. 3234/29.06.2012, Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A. a comunicat C.N.A.D.N.R. S.A. faptul că polițele de garanție de bună execuție emise pentru proiectul „Transalpina” conform contractului de lucrări încheiat cu societatea ROMSTRADE SRL „*sunt achitate integral*”, atașând la aceasta un document centralizator cu polițele ce au făcut obiectul adresiei, în care au

fost menționate și polițele nr. 2130/23.04.2012 și nr. 2318/29.05.2012 ca fiind achitate integral.

Cu adresele nr. 6124, nr. 6125, nr. 6126 și nr. 6127, toate din data de 29.11.2012, Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A. a înștiințat societatea ROMTRADE S.R.L. cu privire la faptul că **toate cele 4 polițe privind asigurarea de garanție de bună execuție (polițele nr. 2130/23.04.2012, nr. 2318/29.05.2012, nr. 2505/11.07.2012 și nr. 2570/02.08.2012)**, care au avut scadență la data de 30.11.2012, au fost reziliate ca urmare a neîndeplinirii de către asigurat a obligației de plată a primei de asigurare, anticipat și integral.

D. Prin Sentința civilă nr. 7039/06.12.2013, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă, a admis cererea de chemare în judecată formulată de C.N.A.D.N.R. S.A. și a obligat Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A., emitentul celor 4 polițe privind asigurarea de garanție de bună execuție, să plătească reclamantei suma de **93.939.037,02 RON, cu titlu de garanție**. La data de 19.12.2013, instanța a dispus înființarea sechestrului asigurator asupra bunurilor mobile și imobile ale debitoarei Societatea de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A., până la concurența acestei sume.

XIII. Despre sumele plătite pentru finanțarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Transalpina”

A. Pentru finanțarea în sistem „credit-furnizor” a lucrărilor executate în perioada octombrie 2008 – iulie 2012, în baza contractului de lucrări nr. 617/05.09.2008, a căror valoare totală a fost de **847.927.859,47 RON, fără TVA, C.N.A.D.N.R. S.A. a acceptat să plătească, prin emitera de bilete la ordin, costuri de finanțare în quantum de 388.725.108,53 RON (91.050.170,45 EUR)**. Prin urmare, C.N.A.D.N.R. S.A. a plătit un cost de finanțare ce reprezintă un procent de **45,84%** din valoarea totală a lucrărilor finanțate.

Costurile de finanțare au fost incluse în valoarea totală a facturilor emise de societatea ROMTRADE S.R.L. și confirmate de beneficiar. Astfel, în valoarea biletelor la ordin emise de C.N.A.D.N.R. S.A. pentru plata facturilor au fost incluse și sumele menționate în facturi ca reprezentând costurile de finanțare, ce au fost calculate de către executant.

Pentru justificarea decontării sumelor reprezentând costurile de finanțare, executantul a anexat fiecărei facturi un înscris, semnat numai de către reprezentantul societății ROMTRADE S.R.L., în care a fost prezentat modul de calcul al costurilor de finanțare solicitate, cu o rată de scont de **8,71%** aplicată la valoarea nominală a biletului la ordin. **Rata de scont a fost menționată în documentul**

numit „*Grafic de eșalonare a biletelor la ordin*” ce a fost anexat la „*Oferta Indicativă*” din data de 20.06.2008 și care a fost semnat doar de către reprezentantul operatorului economic, documentul nefiind emis sau înșușit de către emitentul ofertei.

B. În perioada 10.11.2008 – 17.08.2012, societatea ROMSTRADE S.R.L. a emis facturi în valoare totală de 1.236.652.968 RON, fără TVA, din care suma de 388.725.108,53 RON (echivalentul a 91.050.170,45 EUR) a constituit costul „*creditului-furnizor*” (costurile de finanțare).

Pentru plata contravalorii acestor facturi, confirmate de beneficiar, C.N.A.D.N.R. S.A. a achitat prin ordin de plată, de la bugetul de stat, suma de 49.994.542,18 RON, cu TVA și a emis bilete la ordin în moneda EUR, în valoare totală de 320.367.329,99 EUR, cu TVA (1.364.053.725,36 RON, cu TVA), cu data scadentă în perioada 31.03.2011 – 31.12.2015.

C. Pentru perioada 2014 – 2015, au rămas de achitat bilete la ordin în valoare totală de 123.570.246 EUR, ce reprezintă un procent de 23,34% din valoarea totală a veniturilor proprii estimate a fi realizate în această perioadă de către C.N.A.D.N.R. S.A.

XIV. Despre vânzarea de către societatea ROMSTRADE S.R.L. a biletelor la ordin emise de C.N.A.D.N.R. S.A.

A. Pentru finanțarea lucrărilor la obiectivul de investiții „*Transalpina*”, începând cu data de 31.03.2009 societatea ROMSTRADE S.R.L. a vândut toate cele 48 de bilete la ordin emise de C.N.A.D.N.R. S.A., în valoare totală de 320.367.329,99 EUR, către următoarele instituții de credit: Credit Suisse International Ltd., Unicredit Bank S.A., Raiffeisen Bank S.A., Banca Românească S.A. și Garanti Bank S.A.

Având în vedere acest aspect, a rezultat faptul că, la data încheierii contractului de lucrări nr. 617/05.09.2008, societatea ROMSTRADE S.R.L. nu avea asigurată finanțarea lucrărilor și nu avea un contract de împrumut încheiat cu o bancă finanțatoare, iar finanțarea lucrărilor s-a realizat din sumele obținute ulterior de societatea ROMSTRADE S.R.L. din vânzarea biletelor la ordin către diversi cumpărători, după începerea lucrărilor.

Din documentele transmise Corpului de control al primului-ministru de C.N.A.D.N.R. S.A. prin adresa nr. 4/1440/21.02.2014 a rezultat faptul că societatea ROMSTRADE S.R.L. a notificat C.N.A.D.N.R. S.A. cu privire la toate tranzacțiile de cesiune a drepturilor de creația aferente biletelor la ordin emise în baza contractului de lucrări, reprezentății C.N.A.D.N.R. S.A. Iuând astfel la cunoștință de aceste

tranzacții și acceptând să efectueze plătile datorate către cessionarii menționați în scrisorile de notificare.

În conținutul acestor notificări, **societatea ROMSTRADE S.R.L. nu a precizat care este valoarea de vânzare a biletelor la ordin și care sunt costurile de finanțare rezultate ca urmare a cessionării drepturilor de creanță, înainte de data scadentă a biletelor la ordin emise în scopul achitării acestora.**

Cu privire la posibilitatea vânzării biletelor la ordin emise de C.N.A.D.N.R. S.A. pentru plata lucrărilor și pentru plata costurilor de finanțare, la art. 18.1 alin. (5) din contractul de lucrări s-a prevăzut faptul că „**executantul are dreptul de a forfeta aceste BO și/sau de a cedia drepturile de creanță aferente acestor BO în favoarea Băncii finanțatoare (...)**” [subl.ns], iar la art. 10. 1 alin. (2) din contract s-a prevăzut faptul că, în situația asigurării susținerii financiare „**(...) printr-un contract de împrumut încheiat cu o bancă finanțatoare**” [subl.ns], **respectivul contract trebuia anexat în copie la contractul de lucrări nr. 617/05.09.2008.**

B. Din datele transmise Corpului de control al primului-ministru de Casa de Insolvență Transilvania Filiala București SPRL, în calitate de administrator judiciar al societății ROMSTRADE S.R.L. (în insolvență), prin adresa nr. 222/18.02.2014, a rezultat faptul că societatea ROMSTRADE S.R.L. a suportat costuri de finanțare în valoare totală de **77.955.661,16 EUR**, pentru asigurarea sumelor necesare finanțării lucrărilor. Această sumă reprezintă costurile directe suportate de societatea ROMSTRADE S.R.L. ca urmare a vânzării către cele 5 instituții de credit menționate, înainte de data scadentă a biletelor la ordin, a creanțelor avute față de C.N.A.D.N.R. S.A., generate de executarea contractului de lucrări nr. 617/05.09.2008.

Având în vedere că societatea ROMSTRADE S.R.L. a calculat și a solicitat C.N.A.D.N.R. S.A. plata unor costuri de finanțare în quantum de **388.725.108,53 RON (91.050.170,45 EUR)** și că reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A. au acceptat decontarea acestor costuri de finanțare numai în baza înscrisului întocmit și anexat de executant fiecărei facturi emise de acesta, în care a fost prezentat modul de calcul al acestor costuri, **a rezultat faptul că societatea ROMSTRADE S.R.L. a obținut un beneficiu în valoare de 13.094.509,29 EUR.**

Această sumă reprezintă diferența dintre totalul costurilor de finanțare pentru care C.N.A.D.N.R. S.A. a emis bilete la ordin la solicitarea executantului și costurile directe suportate de societatea ROMSTRADE S.R.L. cu ocazia vânzării, înainte de data scadentă a biletelor la ordin, a creanțelor înregistrate din contractul de lucrări încheiat cu C.N.A.D.N.R. S.A.

XV. Despre efectele asupra bugetului C.N.A.D.N.R. S.A. cauzate de efectuarea plății biletelor la ordin emise în moneda EUR, la cursul de schimb din data decontării

A. Prin încălcarea principiilor tratamentului egal și al transparenței, prevăzute la art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, valabile la data derulării procedurii de atribuire, reprezentanții C.N.A.D.N.R. S.A. – D.R.D.P. Craiova au modificat documentația de atribuire, respectiv prevederile referitoare la modalitatea de plată din contractul-cadru inclus în documentația de atribuire, prin introducerea, în contractul de lucrări încheiat cu societatea ROMSTRADE S.R.L., a unor clauze noi, referitoare la acceptarea biletului la ordin ca instrument de plată și la emiterea acestor bilete la ordin în moneda EUR și plata lor la cursul de schimb valutar EUR/RON valabil la data la care urma a se efectua plata.

Ca urmare a acestor modificări, pentru bilete la ordin scadente până la data de 31.12.2013, C.N.A.D.N.R. S.A. a achitat suplimentar pentru lucrările facturate suma de **35.112.284,11 RON, cu TVA**.

Suma de 35.112.284,11 RON, cu TVA reprezintă diferența determinată de modificările de curs valutar între momentul emiterii biletului la ordin în moneda EUR și momentul efectuării plății în moneda RON și constituie o pagubă adusă bugetului Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A.

* * *

Raportul de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în legătură cu atribuirea, încheierea, modificarea și executarea contractului de lucrări privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Modernizare DN 67C Bengești – Sebeș, km 0+000 – km 148+414” („Transalpina”) nu constituie un act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Raportul de control reprezintă act de informare a primului-ministru și de sesizare a organelor de urmărire penală competente în legătură cu posibilele fapte de natură penală, ca formă de îndeplinire a obligațiilor prevăzute de lege în sarcina organelor de control.

Potrivit dispozițiilor art. 61 din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr.135/2010, cu modificările și completările ulterioare, organele de control au obligația de a sesiza organele de urmărire penală competente, în vederea efectuării de cercetări, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni care constituie o încălcare a dispozițiilor a căror respectare o controlează.

Având în vedere că, în urma desfășurării acțiunii de control, au rezultat indicii privind implicarea reprezentanților Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A., a reprezentanților societății ROMSTRADE S.R.L. și a reprezentanților Societății de Asigurare – Reasigurare ASTRA S.A., în acte și operațiuni care pot întruni elementele constitutive ale unor posibile fapte de natură penală, Corpul de control al primului-ministru, ca organ cu atribuții de control, va sesiza organele de urmărire penală, respectiv Direcția Națională Anticorupție, urmând ca organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată să hotărască asupra existenței sau inexistenței infracțiunilor și asupra vinovăției.

* * *

În vederea valorificării constatărilor și concluziilor menționate în *Raportul de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în legătură cu atribuirea, încheierea, modificarea și executarea contractului de lucrări privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Modernizare DN 67C Bengești – Sebeș, km 0+000 – km 148+414” („Transalpina”), acesta va fi transmis la :*

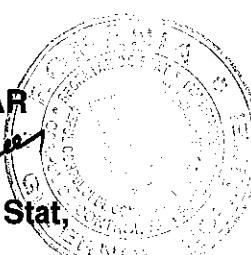
- 1. Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A.**
- 2. Departamentul pentru Proiecte de Infrastructura, Investiții Străine, Parteneriat Public - Privat și Promovarea Exporturilor.**
- 3. Autoritatea de Supraveghere Financiară**, pentru verificarea aspectelor constatate la capitolul II.6, litera E.
- 4. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice**, pentru verificarea aspectelor privind încălcări ale dispozițiilor legale în domeniul achizițiilor publice.
- 5. Inspectoratul de Stat în Construcții**, pentru verificarea aspectelor constatate la capitolul II.6, litera A.
- 6. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice**, pentru verificarea aspectelor privind executarea lucrărilor în lipsa unui acord de mediu.
- 7. Ministerul Transporturilor**, spre informare.
- 8. Ministrul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice**, spre informare.
- 9. Ministerul Afacerilor Interne**, spre informare.
- 10. Secretariatul General al Guvernului**, spre informare.
- 11. Cancelaria Primului - Ministrului**, spre informare.

12. Curtea de Conturi a României, spre luare la cunoștință.

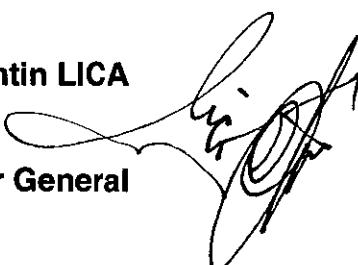
13. Direcția Națională Anticorupție, pentru cercetarea posibilelor fapte de natură penală.

La Departamentul pentru Proiecte de Infrastructura, Investiții Străine, Parteneriat Public - Privat și Promovarea Exporturilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Secretariatul General al Guvernului și Cancelaria Primului – Ministrului se va transmite, în copie, și *Sinteza Raportului de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. în legătură cu atribuirea, încheierea, modificarea și executarea contractului de lucrări privind proiectarea și execuția obiectivului de investiții „Modernizare DN 67C Bengești – Sebeș, km 0+000 – km 148+414” („Transalpina”).*

Ion LAZĂR

Secretar de Stat,

Şeful Corpului de control al primului-ministru

Constantin LICA

Director General

Roxana CHIVOIU

Director,
Direcția juridică și administrativă

Ion Adrian BĂSARABĂ

Director, coordonator

Echipa de control:

Claudiu Ionel ENACHE – consilier, coordonator

Nina Despina RICU – consilier
